

Värmlands Anor

Nr 1 Mars 2019 Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening Årgång 36

Det har gått mer än hundra år sedan bilden togs. Fotografen hette Johan Köhlén. Ett ögonblick som fångats. Flickan hette Siri Lindqvist, pojkarna är bröderna Segol och Åke Segolsson från Solberga i Köla. Bilden är tillhandahållen av Jahn Axelson, Köla Fotoklubb.

VärmlandsAnor

Författarna ansvarar för riktigheten i artiklar. Citera gärna VärmlandsAnor, men glöm inte att ange källa. Eftertryck av texter endast med författarens tillåtelse. Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera insända bidrag.

ISSN 1400-1047 Upplaga 1700 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare och redaktör

Carl-Johan Ivarsson, Finnögatan 4 B, 614 33 Söderköping
Tel 070-2253245, redaktor@varmlandsrotter.se

Layout

Kerstin Osterman, KEOZ, Skattkärr

Tryck

City Tryck i Karlstad AB

Föreningsfakta

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsvetenskap i Värmland och förena dem som delar detta intresse.

Föreningens adress

c/o Lars-Göran Jansson, Ingalls väg 10,
656 38 Karlstad. Tel. 054-83 75 81
E-post: ordforande@varmlandsrotter.se
Organisationsnummer 873201-6897

Medlemsfrågor

Elisabeth Björkman: medlem@varmlandsrotter.se

Medlemsavgift

Medlemsavgiften är 170 kr för ordinarie medlem och 60 kr för familjemedlem (2018) till svenskt plusgiro 46 96 60-5. Medlemmar i Norge betalar 220 norska kronor till norskt postgiro 7877 08 16652.

Hemsida och e-mail

www.varmlandsrotter.se
e-mail vsf@varmlandsrotter.se

Föreningens styrelse

Ordförande Lars-Göran Jansson,
Ingalls väg 10, 656 38 Karlstad. Tel. 054-83 75 81

Vice ordförande Britt-Marie Johansson, Bokliden 41,
667 33 Forshaga Tel. 070-530 63 30

Sekreterare Gunnar Jonsson, Sveavägen 6 C,
66141 Säffle. Tel. 0533-105 59

Kassör Elisabeth Björkman, Önerud 161,
655 91 Karlstad. 054-53 90 74

Ledamöter

Eva Lejrin, Orrholmsgatan 3, lgh 1603,
652 15 Karlstad. Tel. 070-6859960
Sonja Skagerud Östlund, Cederroths väg 1,
663 33 Skoghall. Tel. 054-51 73 34
Hans Hougaard, Orretorpssvägen 3, 699 30 Deje. Tel.
072-1052418
Ulf Fritzson, Forsgatan 8, 667 34 Forshaga
Tel. 070-530 14 15
Berith Hemmingberg, Smedsgatan 9 A,
684 30 Munkfors Tel. 076-914 01 97

INNEHÅLL

- 3 **Fjällfinnen i Kyrkskogen, KG Nerander**
- 6 **Kilströmshöjda i Salungen, Mangskog, Kenneth Larsson**
- 8 **Vem var föraren Nils Emzell i Stora Kil? Monica Fogelqvist**
- 9 **Medlemsresa 1 juni 2019**
- 12 **Verksamhetsåret 2018**
- 14 **Ordförande har ordet**
- 14 **Ur andra medlemsblad**
- 15 **Årsmötet 2019**
- 16 **Släktforskningens dag, Eva Lejrin**
- 16 **Bussresa till släktforskardagarna i Borås**
- 17 **Wärmeland i sitt ämne och i sin upodling, (Recension)**
- 18 **Nyheter i forskarsalen på Arkivcentrum**
- 18 **Anor sökes**
- 19 **Antavla nr 222**
- 22 **Åke Ekstam**
- 22 **Antavla nr 223**
- 24 **Vårens program 2019**

Redaktörens ruta

Detta nummer är, om jag räknat rätt, det trettiosjätte numret av VärmlandsAnor som jag är redaktör för. Notera att detta inte är en tack- och farvälkrönika, den skrev jag 2006. Så jag har tänkt fortsätta ett tag till.

Jag hoppas att inget nummer varit det andra likt, och nyckeln till det ligger förstås i att få olika människor att skriva om olika saker inom släkt- och bygdeforskning i Värmland. Då gäller det att inte bara vänta in spontana bidrag från läsekretsen, även om dessa alltid är välkomna, utan att försöka aktivera alla nätverk och kontakter för att få folk att skriva om spännande företeelser.

Att ha ett regionalt tema med häradar som bas, har visat sig vara ett fruktbart sätt. Med hjälp av våra sockenombud har det kommit artiklar i varierande ämnen. Jag tackar alla som skrivit om Jösse härad till detta nummer och väntar spant på artiklar om Färnebo härad till nr 2. Och ni kan ju redan nu börja fundera på vad ni vill skriva om Grums härad till nr 3.

Gökhöjden, Aspberg, Kyrkebyn eller Borgvik? Eller något annat?

Manusstopp för 2019:2 är 5 maj 2019

Fjällfinnen i Kyrkskogen

av KG Nerander

Inledning

Hembygdsföreningen i Köla har en mycket läsvärd skriftserie "I Köla", särskilt för släktforskare. T ex så handlar del V bl a om olika släkter, del VII bl a om emigrationen och del VIII bl a om hantverkare. Jag läser ofta om böckerna och hittar alltid något nytt vid varje omläsning.

I del III sid 52-64 finns en mycket spännande berättelse om "Fjällfien", fjällfinnen. Det fanns många skrönor om fjällfinnarna i Kyrkskogen, Köla och det var flera olika personer. De flesta av skrönorna samlades in av folklivsforskaren i Köla, Edvard Olsson (1862-1937). Dessa finns i folkminnesarkivet i Göteborg samt beskrivna i en bok av David Arill.

En berättelse skildrar hur fjällfinnens hustru dör och han gifter om sig med en ung piga. De vuxna barnen i det första äktenskapet lämnar hemmet och får ut sina förtida arv. Den nya hustrun blir förälskad i en ung dräng, Tjyv-Sven. De båda mördar fjällfinnen och flyr söderut till Göteborg med de två äldsta barnen i den nya kullen och en piga. Hustrun dör där förgiftad av arsenik enligt skrönan och Tjyv-Sven dör så småningom i ett krig. De två äldsta barnen åtta resp tio år vandrar från Göteborg och tillbaka. En dramatisk skröna!

Min morfars bror, Karl Rencke, berättar om hur han forskar i Göteborgs landsarkiv för att hitta sanningen bakom mordet. På den tiden (1960) krävdes det ganska mycket av en släktforskare. Det fanns då inte internet eller släktprogram. Det som gällde var penna och papper samt ett träget arbete. Han lägger ned ett stort arbete i landsarkivet och lyckas också till slut hitta beskrivningen av dramat i hfl Köla AI:16 (1796-1802) sid 215.

Utsikt över Melltjärn

En bild från samma plats med bild på Jonas Gardells farfars jaktstuga (vet inte vem som äger den nu)

Fjällfinnen var en mycket rik hemmansägare med stora ägor i både Skillingmark (Bön) och Köla (Älgestad). Han tillhörde den s k Tasse-släkten i Skillingmark. Det finns inga indicier på att han skulle vara av finsk börd utan Fjällfien var nog ett öknamn. Han hette Olof Olsson och var född 1732 i Bön, Skillingmark och död 1800 i Kyrkskogen, Köla. Han gifte sig 1758 med Margareta Jakobsdotter också född 1732 i Bön. Familjen flyttade 1763 från Bön till Kyrkskogen. Hustrun

dög 1780 i Kyrkskogen. De fick sju barn varav Jakob, Amund och Olof växte upp och bildade familjer.

Familjen hade en ung piga, Kerstin Danielsdotter, drygt 30 år yngre än husbonden. De gifte sig 1790 och fick så småningom en ny kull med fem barn varav Anders, Gullbrand och Karin bildade familjer. Husbonden dör 1800 av lungsot enligt dödboken. Hustrun, Kerstin Danielsdotter, drängen Sven Olsson (Tjyv-Sven), pigan Karin

Persdotter samt barnen rymmer till Göteborg i januari 1801. En 30 mil lång slädfärd i kallaste vintern, som säkert tog flera veckor! I maj 1801 återkommer barnen Gullbrand och Karin från Göteborg till Gunnarsrud. Hustrun dog 1801 i Göteborg enligt anteckning i kyrkboken. De unga barnens hemfärd verkar också som en spännande historia. Förmodligen togs de hand om av en präst i Göteborg, som via kontakter med andra präster lyckades förmedla deras hemtransport.

När jag läste om detta spännande drama så blev jag nyfiken på vad som hände med barnen, men också varifrån den andra hustrun, pigan och Tjyv-Sven kom. Ättlingarna till alla barnen är nu i stort sett kartlagda förutom alla de som emigrerade till Norge och Amerika.

Platsen för dramat

Olof Olsson och hans familj bodde i Kyrkskogen. Ett glest befolkat hemman i nordvästra Köla på gränsen till Norge och Skillingmarks socken. Boplaten ligger nära vägen mellan Skillingmarks och Köla kyrkor i det lilla näset mellan Melltjärnet och Asketjärnet ca en mil öster om Skillingmarks kyrka. Platsen kallades Fjäll, därav säkert öknamnet Fjällfien. Fjäll ligger nästan exakt på gränsen mellan Nordmarks och Jösse härader. Mycket nära ligger f d provinsialläkare Gardells (farfar till Jonas Gardell) jaktstuga. Man kan köra bil dit och det finns en anlagd rastplats där. I "I Köla" del IV, kapitlet om övergivna boplatser finns en beskrivning på sid 96 och en bild på sid 94.

Andra hustrun Kerstin Danielsdotter 1763

Det står inget mer om henne än att hon var född 1763. Efter att ha följt henne bakåt i husförhålls- och flyttningslängderna så kom jag fram till att hon var född i Västra Stömne, Stavnäs i en torparfamilj. Jag har letat i församlingarna i Göteborgs kommun efter någon dödsnotis,

men inte hittat henne. En uppgift som fortsatt återstår.

Pigan Karin Persdotter 1780

När jag följde henne bakåt, så visar det sig att hon var kusin till Kerstin Danielsdotter. Hon föddes i Ollevik, Stavnäs. Någon inflyttningslängd finns inte för denna tidsperiod, men jag hittar henne 1803 i Nolgård, Stavnäs. Hon gifte sig aldrig, men fick barn med tre olika fäder och dör 1858 som fattighjon i Mörtlös, Stavnäs. Några efterlevande lever nu i Sverige och förmodligen också i USA. Hon hade säkert mycket att berätta.

"Tjyv-Sven" Sven Olsson

Det går inte att följa honom bakåt och det finns inget uppgivet födelseår. Enligt en skröna så var han fältjägare och enligt en annan så dog han i slaget vid Leipzig 1813. Värmlands fältjägare deltog i detta slag så det är inga otroliga uppgifter. Fältjägarna var värvade regementen och inte indelta, så han kunde samtidigt vara dräng och fältjägare. Här finns det mer att göra.

I. Jakob Olsson 1761

Äldste brodern i första kullen född i Bön, Skillingmark. Gifte sig första gången 1787 med Ingeborg Nilsdotter född 1764 i Nedre Älgstad. Förmodligen börjar Jakob och Ingeborg misstänka att fadern har äktenskapsplaner och flyttar 1787 från Kyrkskogen till Övre Älgstad och Jakob får där ut sitt arv. Ingeborg dör 1805 i Övre Älgstad. Jakob gifter om sig ca 1807 med Marit Persdotter född 1778 i Övre Älgstad. Jakob dör 1819 i Övre Älgstad och Marit dör på samma plats 1865. Jakob får sammanlagt elva barn med sina två hustrur varav sex barn bildar familj. Familjen finns beskriven i boken "Gregar i Tömte". Ett barnbarns barn, Henry Olsson, blir medlem av Svenska Akademien på den tiden "Snille och smak" betydde något.

Ättlingarnas släktnamn: Aurbakken, Beckman, Berg, Bergenlind, Bergius, Bergström, Bernholm, Besterman, Björklund, Blomstrand, Boborg, Borén, Borg, Brask, Bratt, Brühn, Bylin, Böhn, Crafoord, Darke, de Figueiredo, Ekberg, Ekebo, Ekelund, Eldholm, Elgh, Enström, Envall, Fjäll, Forsberg, Fryk, Funeland, Gomes, Grundel, Gryttman, Haglund, Hallander, Hallberg, Holmkvist, Holt, Hugne, Hultström, Hvitt, Högberg, Hög-lund, Junhage, Karnbrink, Kindberg, Knave, Krogh, Kåre-mark, Kölén, Körner, Landén, Lillsäter, Lind, Lindholm, Lindkvist, Ling, Lundgren, Luthander, Lövgren, Malmstedt, Moberg, Mård, Möller, Norbäck, Norell, Näslund, Nävehed, Omnell, Opseth, Palén, Ramström, Rydström, Sax, Selin, Sell-dén, Siderstam, Skarfelt, Skistad, Skönnå, Solberg, Solman, Stolpe, Styffe, Sundberg, Sundin, Söderlund, Sördell, Tomte, Torgilsman, Trandem, Trane, Törnblom, Utbult, Wahlström, Walander, Westin, Wiemer, Åhs och Ödeen.

I. Amund Olsson 1763

Amund flyttar 1788 till sitt arvegods i Bön, Skillingmark. Han gifter sig 1789 där med Marit Olsdotter född 1767 i Bön och död 1813 på samma plats. Jag har inte funnit Amunds dödsnotis, men förmodligen efter 1821. Amund får sju barn varav fyra bildar familj i Sverige.

Ättlingarnas släktnamn: Blad, Blasius, Boström, Bratt, Bäckström, Bönström, Dahl, Eide, Forslund, Granander, Helander, Högberg, Krogh, Kutt, Mossvik, Ordéus, Skog, Stenborg, Strömberg, Svala, Trädgårdh, Tvetus, Wikstrand, Wikström och Ågaurdh.

I. Olof Olsson 1770

Olof, som är det yngsta barnet i den första kullen flyttar 1801 till Övre Älgstad och gifter sig där 1802 med Karin Persdotter född 1782 i Övre Älgstad och dör 1868 på samma plats där också Olof dött

tidigare 1854. De får sju barn varav tre bildar familj. Ganska många av ättlingarna emigrerar till Norge och Amerika.

Ättlingarnas släktnamn: Alström, Bergryd, Björklund, Fjäll, Kaplan, Kullgren, Melin, Robarth, Roos, Smitt, Wallgren och Östman.

II. Anders Olsson 1790

Anders, den äldste sonen i andra kullen flyttar samtidigt med Olof till Övre Älgestad. Anders bor hos Olof tills han i sextonårsålder börjar att tjäna som dräng. Jag har inte hittat några giftermåls- och dödsnotiser för honom. Däremot får han utomäktenskapliga tvillingdöttrar

med Karin Svensdotter född 1790 i Högsäter, Skillingmark och död 1863 i Bergerud, Skillingmark. En av tvillingarna dör vid födseln, men den andra växer upp och bildar familj. Många ättlingar emigrerar.

Ättlingarnas släktnamn: Amneteg, Elgh, Lövgren och Stenberg.

II. Gullbrand Olsson 1794

Gullbrand var en av de två barnen i den andra kullen, som enligt kyrkboken återvände från Göteborg. De togs om hand i Gunnarsrud av deras kusin på faderns sida Marit Hansdotter född 1777 i Bön. Marit var gift med nämndemannen Anders

Börjesson född 1769 i Bergerud. Gullbrand gifte sig ca 1822 med Marit Nilsdotter född 1795 i Bön och död 1877 i Bergerud. Gullbrand dog tidigare på samma plats 1851. De får fyra flickor, en blir tidigt sjuklig och bor hos modern hela sitt liv, en emigrerar till Norge och en blir dömd till döden för barnmord men benådad till en månads vatten och bröd. Säkert ganska jobbigt för föräldrarna. Den fjärde och yngsta dottern system gifter sig och bildar familj.

Följande släktnamn finns bland ättlingarna:

Björk, Fryk, Klevestrand, Norbäck, Nordlander och Wettmark.

II. Karin Olsdotter 1797

Det andra barnet som återvände från Göteborg och omhändertogs också av Marit Hansdotter var Karin. Hon gifte sig 1819 med hemmansägaren Halvard Nilsson född 1792 i Olerud, Skillingmark och död där 1883. Där också Karin dog 1878.

Ättlingarnas släktnamn: Nordlander (samma släkt som är ättlingar till Gullbrand).

Referenser

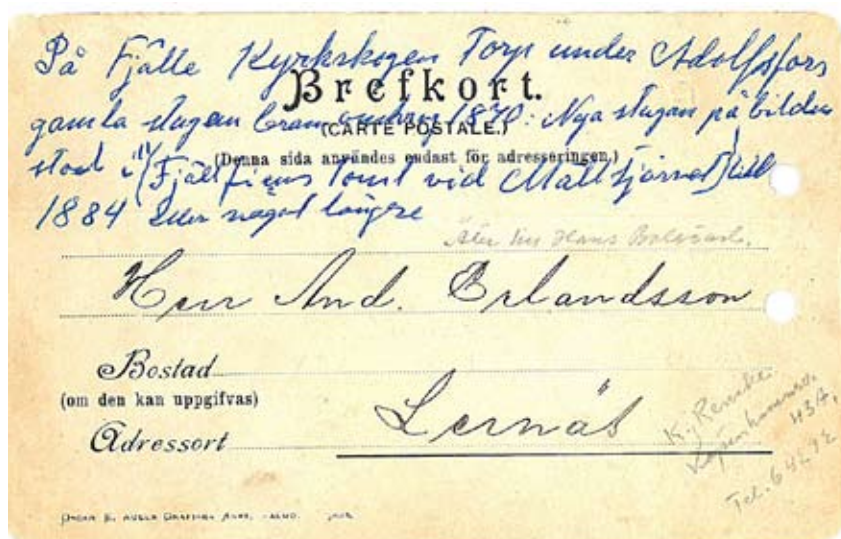
David Arill: "Värmländska folkminnen", 1932

Dialekt, namn och folkminnesarkivet i Göteborg (Institutet för språk och folkminnen)

Hembygdsföreningen Köla Stämman: "Geges i Tömte", 2012

Hembygdsföreningen Köla Stämman skriftserie: "I Köla" del III, 1961 och del IV, 1963

Kyrkböcker

Ett vykort från platsen från ca 1880 adresserat till Anders Erlandsson född i Kyrkskogen, Köla 1863 och död i Lernäs, Köla 1933. Han gifte sig med Maria Nilsdotter (1874-1934), som via Greges i Tömte är släkt med bl a Roger Carlsson (ordf i hembygdsföreningen) och mig. Dessutom så blev fadern Erland Larsson (1828-1875) torpare i den gamla Fjällfinnestugan. Vykortet har scannats in av hembygdsföreningen och ägs nog av dem.

Kilströmshöjda i Salungen, Mangskog,

av Kenneth Larsson

I Norra Ängen i Gräsmark levde skogsfinnen Jakob Hynninen. Hans äldsta son var Simon Jakobsson, född 1727. Han gifte sig med Marit Andersdotter från Fjäll i Mangskog, och flyttade 1769 till hennes hemby. Simon och Marit begåvades med fyra söner, den näst yngste var Anders Simonsson och föddes 1770. Anders gifte sig med Kari Ersdotter från Fjäll och blev backstusittare och torpare, alltid utfattig. De flyttade 1810 från Övre Fjäll till Flattjärnstorp i Slobyn, 1824 bosatte de sig i Norra Jonastorp i Salungen, i folkmun kallat Kilströmshöjda.

Kari hade en dotter före äktenskapet - Kjersti Erlandsdotter - gift till Stommen i Gunnarskog. Tillsammans fick paret också dottern Lisa, som dog 9 år gammal. Därefter föddes Kari mellan åren 1799 till 1815 sju söner, varav alla levde till vuxen ålder utom Jan, som dog i Stora Kil på sitt 12:e år. De sex bröderna växte upp i svår fattigdom, men klarade sig undan svårare sjukdomar. Många fattiga unga män blev på 1800-talet fältjägare, en låg men säker inkomstkälla. Fältjägarna, eller "de gröna jägarna", hade ett särskilt regemente i Karlstad och var från början infanterister speciellt utbildade för spaning. Hit kom fattiga trashankar från skogarna i norr, och fick rena och hela kläder samt mat varje dag - en ren lyx för många av dem.

Ödet ville att alla sex bröderna i Kilströmshöjda blev fältjägare. De indelta soldaterna fick ju ett tillnamn med anknytning till sin rote, ex. Gryt, Slorfelt eller Åstbom. Fältjägarna skulle också ha ett tillnamn, gärna ett kort och snär-

tigt sådant. De sex unga männen i Salungen var:

Anders Backfeldt f.1799 bosatt i Karsbol i Sunne där han drunknade 1838. Släkten dog ut.

Nils Lätt f.1804 bodde mestadels i Lövnäs i Gunnarskog. Han har många ättlingar i bl.a. Gunnarskog och Mangskog, och var morfar till tusenkonstnären Nils Bergström i Tobyn¹.

Ejnar Strand framför huset i Kilströmshöjda - ett hus som fortfarande står kvar på sin plats.

Olof Brand f.1806 blev torpare i Lövnäs i Gunnarskog, Salungen och från 1850 i Flythöjden i Bjurbäcken. Han emigrerade strax innan 72-årsdagen till Amerika. Åtta barn, men inga kända ättlingar i Värmland.

Pehr Sandelin f.1809 blev hemmansägare i Trehörningen, Gunnarskog. Sonen Anders blev också fältjägare, han kallade sig Thalín och har många ättlingar i trakten, varav någon familj på senare tid har bott i Mangskog.

Erik Strand f.1813 bodde i Backarna i Salungen. Sonen Erik Bergqvist, bosatt i Brännvålsdalen i Bålgård, Arvika, blev stamfar till Myréns från Fåläggen i Brunskog. Dottern Cajsa bodde på Lillmon i Slobyn, där barnbarnen blev kvar till nutid. Eriks son Magnus, se nedan.

Jan Fyr f.1815 bodde i Bjurbäcken. Han var frireligiös på sitt eget speciella sätt, och fördömdes därför av

prästen i husförhörlängden. Han blev änkeman när barnen var små, varför de senare blev utplacerade som fattighjon. Av de sex barnen var sonen Jan Fyr far till den glade målaren Johan Fyhr i Grytterud, Mangskog. En annan son var Nils, som var lösdrivare i Norge, men återvände 1911 till Mangskog och fick bo i Lillstuga i Fjäll. Han tyckte dock att stugan var för kall, och byggde sig i stället en jordkoja.

Bonden Magnus Eriksson var född 1845 i Salungen, och son till ovanstående Erik Strand. Han gifte sig

1. Nils Bergström var född 1866 i Sägvikskullen, Salungen i Mangskog. Han var förutom urmakare också fiol- och orgelbyggare, samt inte minst fotograf med egen studio i hemmet Moberåten i Tobyn, Mangskog.

1884 med Stina Jansdotter Löf från Ulfsjön i Gräsmark, född 1860. De bosatte sig i Kilströmshöjda, och det märkliga med denna familj är sammansättningen av barnskaran: Barnens öden var skiftande;

dotter 4/1-1883, död 5/1-1883.

Ejnar 1/4-1884, kallade sig Strand, ogift i föräldrahemmet död 1958.

Hulda 1/4-1884, gift med Johan Stjernberg, Sättra i Fjäll. Död 1953.

Oscar 23/7-1886, till Amerika 1904.

Emma 23/7-1886, död ogift i Danderyd (AB) 1939.

Georg 3/2-1889, lungdot, död ogift 27/2-1913.

Ragnar 10/5-1891, difteri, död 16/5-1893.

Olga 10/5-1891, till Amerika 1910.

Elin 27/4-1894, död ogift i Bromma (AB) 1971.

Stina 6/12-1896, död ogift i Solna (AB) 1952. Stina levde ett hårt liv i Stockholm, med bl.a. kort fängelsevistelse och ett liv på gatan.

Alfrida 6/12-1896, g. i Enskede (AB), 6 barn. Död 1956.

Karolina 6/12-1896, g. i Stock-

holm, död barnlös 1971.

Efter dessa rekordfödsler med bl.a. tre tvillingkullar och en trillingkull var Stinas kropp förbrukad, hon avled i barnsängsfeber 8 december 1896. Trillingarna placerades ut hos släktingar i tre olika hem inte långt från fadern. Magnus fick förstås en strävsam tid ändå med alla kvarvarande barnen, han levde till den 19 juli 1926.

Inga tvillingar förekommer i den närmaste släkten, varken på Magnus eller Stinas sida. Det måste ändå ha varit en kroppslig, medfödd avvikelser hos Stina som ledde till alla dessa flerbarnsfödsler. Frågan överläts med varm hand till mer sakkunniga än undertecknad...

Det sägs att Stina en gång hade haft en spåkunnig gumma på besök. Gumman planterade en björk på gården, och sa att så många stammar som trädet delade sig i, så många barn skulle Stina föda på en gång. En tredelad björk står ännu kvar vid Kilströmshöjda, att beskådas för den som vill besöka gården med dess vackra utsikt över Trehörningssjön...

(Grundat på en artikel av samma författare ur FineMangens årsbok 1997)

Mer att läsa om Hynninen och Salungen:

Ericson, Jarl: "Finnar i Gräsmark och Lekvattnet" (1993)

Kulturföreningen FineMangens årsbok 1997 "Salungen"

Magnus Erikssons släkt: "Några ättlingar till Pål Larsson Kukkoinen" (1997) Ancestor förlag

Om Nils Bergström: Kulturföreningen FineMangens årsbok 1996 "Tobyn" Mangskog (S) AI:25 (1891-1900) Bild 268 / sid 263

Magnus Erikssons familj Mangskog (S) AI:25 (1891-1900) Bild 266 / sid 261

Gravstenar berättar i Säfteletrakten

Kyrkogårdsförvaltningen i Säffle har nyligen lanserat en webbsida där tanken är att alla intresserade skall få möjlighet att bättre lära känna ett urval av de många människor som vilar på pastoratets kyrkogårdar.

De biografiska texterna produceras av deltagare i studiecirkel. Det finns 14 "riktiga" kyrkogårdar inom pastoratet, samt Huggenäs som har några historiska gravstenar och några moderna urngravar.

Hittills har Kila, Södra Ny och Svanskog publicerats på www.kyrkogardsvandring.se och resultatet är mycket tilltalande. Vi kan bara hoppas att fler av Säfteles kyrkogårdar blir dokumenterade och att andra kyrkogårdsförvaltningar kan inspireras till liknande projekt.

Kilströmshöjda i Salungen. Fr.v. Okänd, Johan Stjernberg, Ejnar Strand, Mirja (finsk piga), Tage Stjernberg, Magnus Eriksson och Hulda Stjernberg. Tage var Huldass son före äktenskapet, han var mycket duktig idrottare - framför allt löpning.

Vem var föraren Nils Emzell i Stora Kil?

av Monica Fogelqvist

Funderingarna kring var denne Nils Emzell i Stora Kil hade sina rötter, kom efter att jag faktiskt letade efter en annan person med samma efternamn. Han hette Johan Larsson Emzell och var även han förare, boendes i grannsocknen Övre Ullerud. Ganska tidigt fick jag känslan av att det fanns ett samband mellan dessa båda män, även om ålderskillnaden var cirka 20 år. Något som förvirrade lite i sammanhanget var dock att Nils Emzell i Stora Kil enligt vedertagen åsikt skulle varit son till ett prästpar i Visnum, herr Jonas Larsson Emzell och Maria Ekebon. Som källa till detta anges Karlstads stifts herdaminne. Tyvärr finns inte Nils Emzell i Stora Kil noterad någonstans med patronymikon vad jag kan hitta.

Har förgäves sökt några primärkällor på detta påstående om Nils ursprung i Visnum, men inte hittat någonting användbart, så jag började nysta själv, och följande är vad jag har kommit fram till:

Den 9 januari 1711 vigdes föraren Nils Emzelius och Anna Maja Wiesenheim i Stora Kil.¹

Vad Nils och Anna Maja gjorde efter det vet jag inte-kanske var han ute i krig någonstans-men några barn registrerades inte i Stora Kil. Men som jag ser det föddes åtminstone två döttrar mellan 1711 och 1722, Maria och Anna Stina,

vilket kommer att framgå senare i mitt resonemang.

Den 14 oktober 1722 döps sonen Henrik Johan i Stora Kil.²

Den 20 december 1724 döps sonen Lars Gösta i Stora Kil.³

Den 16 augusti 1728 föds ett barn utan namn eller kön i Stora Kil.⁴

Det sista barnet föds efter Nils Emzells död då han drunknat i Fryken och blivit begravd den 19 februari 1728, i en ålder av 45 år, vilket ger en uppskattad födelsetid runt år 1684.⁵ Enligt mantalslängden för Stora Kil bor Nils Emzells änka Anna Maja Wiesenheim kvar på Säby fram till 1732 då hon syns sista gången på gården.⁶

Den 23 december 1733 dör en fru Wiesenheim i Mossen u Kärne i Grava. Tyvärr inget förnamn och inga andra uppgifter om henne har jag hittat i Grava.⁷ Nästa händelse är då jungfru Anna Stina Emzell i Kärne vigs med klensmeden Nikolaus Clausen den 1 januari 1736. Säteriet Kärne ägs och bebos av kapten Jägerhorn.⁸ Än så länge är detta bara två lösa tåtar som har den gemensamma nämnaren i namnen Emzell och Wiesenheim, men lite längre fram visar det sig att puselbitarna faller på plats.

Anna Stina Emzell och hennes man Nikolaus Clausen bosätter

sig i Karlstad och den 7 oktober 1736 föds deras första barn, Niklas. Jägerhorn är första mansfadder.⁹ Ett år senare på vintertinget 1737 är Nikolaus Clausen vid Fryksdals tingsrätt som förmyndare för sin hustrus syskon Johan, Lars och Maria Emzell. Han vill sälja deras fäderne i Askersby i Sunne socken.

Lägg märke till namnligheten med föraren Nils Emzells kända barn: **Hendrik Johan** och **Lars** Gösta.¹⁰ Den 24 juni 1738 döps så Anna Stinas och Nikolaus andra barn i Karlstad, en dotter som de döper till samma förnamn som föraren Nils Emzells hustru, Anna Maja Wiesenheim.¹¹ Tyvärr tappar jag bort Anna Stina och Nikolaus efter det, och jag vet inte riktigt var jag skall leta. Hittar dem senast i Karlstad 1741. Kanske flyttade de tillbaka till Göteborg som Nikolaus kom ifrån?¹²

Om vi då tar och går tillbaka några steg och tittar på föraren Johan Larsson Emzell i Övre Ullerud, personen jag först letade efter. Den 2 november 1724 gifte han sig med Barbro Sofia Pagander i Övre Ullerud¹³, en månad efter att deras son Nils Kristian i Bäck blivit född den 3 oktober.¹⁴ Men familjelyckan varar inte länge för den 6 maj 1725, innan sonen ens fyllt ett år, hittar vi Johan Emzell i dödboken. Vad som tog hans liv

1. Stora Kil (S) C:2 (1693-1708) Bild 83 / sid 157 (AID: v8304.b83.s157, NAD: SE/VA/13504)

2. Stora Kil (S) C:4 (1720-1740) Bild 18 / sid 29 (AID: v8306.b18.s29, NAD: SE/VA/13504)

3. Stora Kil (S) C:4 (1720-1740) Bild 38 / sid 69 (AID: v8306.b38.s69, NAD: SE/VA/13504)

4. Stora Kil (S) C:4 (1720-1740) Bild 65 / sid 123 (AID: v8306.b65.s123, NAD: SE/VA/13504)

5. Stora Kil (S) C:4 (1720-1740) Bild 188 / sid 369 (AID: v8306.b188.s369, NAD: SE/VA/13504)

6. Mantalslängder 1642-1820, Mantalslängder 1642-1820 Örebro län, SE/RA/55203/55203.19/89 (1732), bildid: A0003211_00402

7. Grava (S) CI:2 (1720-1735) Bild 88 / sid 167 (AID: v4893.b88.s167, NAD: SE/VA/13155)

8. Grava (S) CI:3 (1736-1756) Bild 6 / sid 3 (AID: v4894.b6.s3, NAD: SE/VA/13155)

9. Karlstad stadsförsamling (S) CI:2 (1730-1758) Bild 70 / sid 131 (AID: v6837.b70.s131, NAD: SE/VA/13275)

10. Fryksdals nedre tingslags häradsrätt (S) A1:1 (1736-1739) Bild 292 (AID: v107545.b292, NAD: SE/VA/11144)

11. Karlstad stadsförsamling (S) CI:2 (1730-1758) Bild 79 / sid 149 (AID: v6837.b79.s149, NAD: SE/VA/13275)

12. Karlstad stadsförsamling (S) A1:2 (1736-1749) Bild 13 / sid 5 (AID: v11728.b13.s5, NAD: SE/VA/13275)

13. Övre Ullerud (S) C:1 (1670-1697) Bild 890 / sid 169 (AID: v8521a.b890.s169, NAD: SE/VA/13691)

14. Övre Ullerud (S) C:2 (1697-1725) Bild 162 / sid 313 (AID: v8522.b162.s313, NAD: SE/VA/13691)

framgår inte.¹⁵ Vad denne Johan Emzells son Nils Kristian gör fram till sin vigsel med Kajsa Borgstedt (som dessutom ser ut att vara hans tremänning) 1754 i Långserud, vet jag inte. Kanske är det Nils Kristian som kallas Nils och som gör en piga med barn i Väse 1747?¹⁶

I vilket fall, något vi vet med bestämdhet, och som gör att vi kan börja knyta samman säcken, är att vid hösttinget 1743 i Fryksdals häradsrätt, säljer Nils Kristian Emzell sitt fäderne i Askersby och Sunne socken till Ernst Larsson i Askersby.¹⁷ Som synes har vi alltså hamnat i Askersby genom att följa båda Emzell-förarna. Det är bara så att åldersskillnaden är rätt stor, då Nils skulle varit född ca 1684 enligt ålder vid sin död och Johan ca 1701 enligt generalmönsterrullan av 1725.¹⁸ Eftersom Johan Emzell hade ett patronymikon som sade Larsson, och den bonde som finns på Askersby vid tiden för Nils och Lars födslar, var en skraddare Lars Johansson som också hade en son Ernst.

Denne Lars Johansson var gift två gånger. Första gången med Kerstin Toresdotter med vilken han fick

åtminstone 4 barn, bland annat en Nils döpt den 23 december 1683 i Sunne. Ganska nära 1684...¹⁹

Kerstin Toresdotter dör i december 1686²⁰ och Lars Johansson gifter om sig någon gång före 1688 med Katarina Ernsdotter Höffner, änka från Fryksände. Det framgår vid tinget i Fryksdals härad i maj 1688 då hon kräver in en skuld efter sin dade make korpral Anders Olofsson i Röbjörkeby.²¹

När Johan Larsson Emzell skulle varit född, ca 1701, finns inga födelseböcker för Sunne. Men i hushörboken i Askersby och Lars Johanssons hushåll, finns en förare Johan fram till mitten av 1724²² Om vi går till Fryksdals häradsrätts ting i februari 1715 uppbjuder hustru Brita Larsdotter och hennes man Per Olofsson i Gårdserud, de andelar de köpt ibidem av Britas bror, föraren Nils Enzell 1710. Eller står det Emzell...? Brita vad dotter till skraddare Lars Johansson i Askersby.²³

Om man skall se till namnligheter, så döper Nils sin son till Johan och Johan sin son till Nils. Visserligen väldigt vanliga namn, men i alla fall...

Skall även nämna att när Nils döper sina barn är Mårten och Petter Höffner dopvittnen. Om min teori håller så är då Mårten styvmorbror till Nils Emzell, eftersom Nils far Lars Johansson var omgift med Katarina, en syster till Mårten Höffner.

Så min slutsats efter detta pusslande är det är mer än troligt att båda förarna Emzell, Johan och Nils, är halvbröder och söner till den Lars Johansson som fanns i Askersby. Varför Nils Emzell, ibland kallad Emzelius, i Stora Kil har kopplats ihop med herr Jonas Larsson Emzelius i Visnum vet jag inte. Kanske har det funnits nu bortkomna källor som talat om en son Nils till herr Jonas, och att det faktiskt fanns två Nils Emzell/Emzelius i Värmland vid samma tidpunkt? Min övertygelse är dock, tills jag överbevisas, att den Nils jag här skrivit om och försökt kartlägga, stammar från Sunne och skraddaren Lars Johansson.

15. Övre Ullerud (S) C:1 (1670-1697) Bild 1600 / sid 329 (AID: v8521a.b1600.s329, NAD: SE/VA/13691)

16. Väse (S) CI:4 (1732-1748) Bild 132 / sid 126 (AID: v8815.b132.s126, NAD: SE/VA/13640)

17. Fryksdals nedre tingslags häradsrätt (S) AIa:3 (1742-1743) Bild 511 (AID: v107547.b511, NAD: SE/VA/11144)

18. Generalmönsterrullor, Arkiv med löpande volymnumrering, SE/KrA/0023/0/179 (1725), bildid: A0028153_00498

19. Sunne (S) C:1 (1680-1692) Bild 77 / sid 147 (AID: v8332.b77.s147, NAD: SE/VA/13512)

20. Sunne (S) C:1 (1680-1692) Bild 137 / sid 269 (AID: v8332.b137.s269, NAD: SE/VA/13512)

21. Fryksdals övre tingslags häradsrätt (S) AIa:5 (1683-1689) Bild 219 / sid 215 (AID: v66190.b219.s215, NAD: SE/VA/11145)

22. Sunne (S) AI:2 (1722-1728) Bild 90 / sid 85 (AID: v13281.b90.s85, NAD: SE/VA/13512)

23. Fryksdals övre tingslags häradsrätt (S) AIa:12 (1715-1720) Bild 33 / sid 30 (AID: v66197.b33.s30, NAD: SE/VA/11145)

Medlemsresa 1 juni 2019

Årets resa går till Kata gård i Varnhem och Västergötlands museum. Det kommer att finnas gott om tid att gå omkring på egen hand. Information om Kata gård och Västergötlands museum på: vastergotlandsmuseum.se

Pris allt inkluderat:

Medlem med respektive 270.-/person

Icke medlem i mån av plats betalar 470.-

Betalning till pg 46 96 60-5,

text: för- och efternamn senast 25 maj 2019

OBS! Inbetalning ska inte ske innan bekräftelse om du fått en plats på bussen.

Resan ställs in vid för få anmällda.

Anmälan senast 20 maj 2019

E-post: berith.hemmingberg@hotmail.se

Mobil: 079 040 97 36

Meddela även matval

Fisk, Nöt/Fläskkött eller specialkost

08.00 Avgång Mariebergsskogen

ca 20.00 Ankomst Mariebergsskogen

Verksamhetsåret 2018

Föreningens trettiofemte verksamhetsår omfattar tiden 2018-01-01 till 2018-12-31.

Medlemmar

Antal medlemmar 2017-12-31

1609

Nya medlemmar 2018 171

Utträden, avlidna, ej betalt avgift
123

Antal medlemmar 2018-12-31

1657

(Varav familjemedlemmar) 106

Medlemsavgiften

För 2018 var medlemsavgiften 150 kr för ordinarie medlem samt 50 kr för familjemedlem.

Hedersmedlemmar

Bo Cider, Molkom

Bernhard Granholm, Kristinehamn

Anders Höglund, Kristinehamn

Jens-Åke Nilsson, Karlstad

Hans Olsson, Forshaga

Lars Gunnar Sander, Forshaga.

Styrelse

Ordförande, ansvarig lokalgrupper:
Lars-Göran Jansson, Karlstad.

Vice ordförande, ansvarig yttre
evenemang: Britt-Marie Johansson,
Forshaga

Kassör: Thore Jansson, Rottneros

Sekreterare och redaktör VärmlandsRötter: Gunnar Jonsson, Säffle

Ansvarig inre evenemang: Sonja Östlund Skagerud, Skoghall

Ansvarig sockenombud: Kjell Hasselroth, Karlstad

Ledamot: Berith Hemmingberg, Munkfors

Ledamot: Eva Lejrin, Karlstad

Ledamot: Ulf Fritzson, Forshaga

Övriga funktionärer

Revisorer: Lennart Sennmark, Karlstad, Christer Nilsson, Kristinehamn

Revisorssuppleant: Roland Hammar, Deje

Valberedning: Peter Borg, Molkom (sk), Kjerstin Tungström, Karlstad, Ragnar Johansson, Forshaga

Redaktör VärmlandsAnor: Carl-Johan Ivarsson, Söderköping

Administratör Facebook: Elisabeth Björkman, Grava

Årsmötet den 17 februari 2018

Avgående styrelseledamöter var Lars-Göran Jansson, Monica Lööf, Kjell Hasselroth och Bengt-Åke Svenningsson. Omval av Kjell Hasselroth. Nyval av Berith Hemmingberg och Ulf Fritzson. Till ordförande för föreningen nyvaldes Lars-Göran Jansson. Omval revisor Lennart Sennmark och nyval av Christer Nilsson, revisorssuppleant nyval Roland Hammar. Omval av redaktör för VärmlandsAnor Carl-Johan Ivarsson, omval av redaktör för VärmlandsRötter Gunnar Jonsson. Till valberedning omvaldes Peter Borg (sk), Kjerstin Tungström och Ragnar Johansson. Efter årsmötet bjöd föreningen på smörgåstårta med dryck. Vid styrelsemötet den 17 februari konstituerade sig styrelsen enligt ovan.

Styrelsens arbete

Styrelsen har hållit fem ordinarie protokollförda sammanträden, ett konstituerande möte samt två planeringsdagar med styrelsemöte. På planeringsdagarna har föreningens inriktning, organisation och ekonomi stått på agendan. Rollfördelningen inom styrelsen har fungerat väl, och vice ordförande har kommit in i sin roll på ett bra sätt, vilket innebär ökad flexibilitet. Under hösten har styrelsen även haft två arbetsmöten då vi sett det funnits behov av detta.

Vid riksstämman i Växjö den 31 augusti representerades föreningen av

Lars-Göran Jansson, Berith Hemmingberg och Ulf Fritzson.

Våra sju lokalgrupper finns i Arvika, Filipstad*, Grums, Hagfors, Kristinehamn, Sunne och Säffle och har gjort en mycket bra insats under året, med föreläsningar, träffar och forskarhjälp. Lokalgrupperna och styrelsen har haft två lokalgruppsmöten under året. Vid dessa möten har grupperna kunnat informera om sin verksamhet och programidéer har kunnat utbytas. Lokalgrupperna är en mycket viktig del i vår verksamhet.

*) Lokalgruppen i Filipstad som varit vilande tidigare, återupptog under året sin verksamhet.

Våra sockenombud har med sin lokalkännedom kunnat hjälpa andra forskare. Det har under året inkommit ett antal förfrågningar om hjälp med hembygds- och släktforskning vilka då kunnat vidarebefordras till aktuellt sockenombud.

DNA-cirklar och DNA-träffar i Värmland-Karlstad

Under året 2018 har 2 studiecirklar hållit i Karlstad. Den ena, "Frågor DNA-resultat och topsning", var en praktiskt inriktad studiecirkel, där personer erbjöds hjälp med att komma igång med topsning och därefter fortlöpande hjälp med analyser av resultat. I den andra "DNA-cirkel i Värmland-Karlstad" träffades cirkeldeltagarna varannan torsdag med olika teman, som tolkning av DNA-resultaten, information om olika verktyg för att analysera resultat, genomgång av olika släktforskningsprogram och information om länkar till olika sidor på nätet.

I samarbete mellan föreningen, stadsbiblioteket i Karlstad och Folkuniversitetet har DNA-träffar anordnats på stadsbiblioteket i Karlstad

Vi har även haft studiecirkel i Arvika, Grums, Töcksfors och Kristinehamn under året. Under hösten startade vi studiecirkel i Säffle och Karlskoga. Tyvärr så fick vi inte tag i någon cirkelledare för Kristinehamn under hösten, men deltagarna i Kristinehamn har erbjudits plats i Karlskoga.

Programverksamheten

Programverksamheten har även i år varit uppdelad på inre och yttre evenemang.

Inre evenemang på Arkivcentrum har ägt rum på måndag eftermiddag eller torsdag kväll sammanlagt 9 gånger under 2018. Målet med verksamheten är att ha ett varierat utbud för att tillgodose medlemmarnas önskemål om programpunkter samt för att väcka intresse för släktforskning hos nya medlemmar, men också för att ge medlemmarna ökad kunskap inom olika släktforskningsområden.

Arrangemangen på Arkivcentrum är öppna för allmänheten utan avgift. Vårt mål är att värva nya medlemmar till föreningen. Efter föreläsningarna bjuder vi på kaffe med tilltugg. Oftast är "boklådan" på plats för att medlemmarna skall kunna köpa böcker, CD-skivor/USB-minnen med olika program. Vi annonserar vår verksamhet i medlemstidningen VärmlandsAnor, på hemsidan VärmlandsRötter, i vår Facebookgrupp, genom massutskick till medlemmar som lämnat uppgift om e-postadress, via Folkuniversitetets kurskatalog och Arkivcentrums programblad och hemsida.

Under våren 2018 hade vi föreläsningar om emigrantforskning, Värmlands Museums arkiv, en historisk bildvandring i Karlstad 1868-1918,

gårdsforskning, Värmlands Sjöfartsgille och en uppskattad repris av släktforskning med hjälp av DNA.

Hösten inleddes med om hur man forskar i bouppteckningar, därefter gamla handstilar från 16-1700 talet och hur stilen förändrats med tiden. Vi fortsatte att bekanta oss med den nu mera kostnadsfria Digitala forskarsalen (fd SVAR) och avslutade med en mycket uppskattad föreläsning "Från husförhör till grundskola – hur skolan utvecklats de senaste århundradena".

Flera av våra föreläsare har varit återkommande gäster hos oss, och kommer säkerligen att besöka oss igen. Förra årets tillskott "Kaffegruppen" skall ha en eloge som alltid fixat något gott tilltugg till kaffet.

De flesta av föreningens lokalgrupper har också egna programaktiviteter, som presenteras på föreningens olika informationskanaler.

Videofilmning. Våra ambitioner har sen en tid tillbaka varit att kunna filma de föredrag som hålls i vår regi på Arkivcentrum. Under hösten kunde vi med lånad utrustning och ett inköpt redigeringsprogram, få så pass god kvalitet på filmen att den kunde publiceras på vår hemsida. Under fliken "medlemmar" kan man nu scrolla ned och hitta dessa under rubriken "Filmade föredrag". Filmdebutan-

ter blev Elisabeth Thorsell samt Peter Olausson som berättade om Bouppteckningar respektive Att tyda gamla handstilar. Vi kan nu kan delge vårt fina program med intressanta föreläsare även till våra medlemmar utanför Karlstad, som inte har så lätt att besöka Arkivcentrum. Föreningen har nu köpt in egen videoutrustning.

Vid yttre evenemang har representeranter för föreningen deltagit med forskarhjälp, försäljning av böcker och publikationer, marknadsföring och medlemsvärvning till Värmlands Släktforskarförening.

Vid evenemang som arrangeras av andra föreningar har vi deltagit vid Filibjur i Filipstad, Edebymarten i Övre Ullerud, Klar-Hälja i Norra Råda, Borgviksdagen i Borgvik, Bondkomikerfestivalen i Munkfors, Kulturveckan i Sunne, Gravadagen vid Grava Hembygdsgård och Julmarknaden vid Hembygdsgården i Forshaga.

Vid släktforskningens dag i januari hade föreningen aktiviteter i Arvika, Forshaga, Grums, Karlstad, Kristinehamn och Säffle.

Efter en inbjudan från Göteborgs-Regionens Släktforskare deltog två representeranter från föreningen vid släktforskningens dagar i Göteborg en dag i mars.

Årets släktforskardagar i september var förlagda till Växjö. Föreningen representerades av fyra personer och i vår monter erbjöds våra egna publikationer och inte minst nya versionen av Värmlands Kyrkoboksregister version 4 (VKBR4). Många besökare visade stort intresse för Värmlandsmontern och försäljningen av våra publikationer gick mycket bra och flera nya medlemmar kunde

Anette Carlsson med en intresserad besökare vid Arkivens Dag. Foto: Eva Lejrin

registreras. Föreningen hade även arrangerat en bussresa med övernattnings till Släktforskarlagarna i Växjö. Deltagarna var mycket nöjda med arrangemanget.

Under året har representanter besökt ett flertal bygdegårdar där vi berättat om släktforskningens förutsättning och grunder, DNA-forskning och visat släktforskning i praktiken. Även marknadsföring av föreningen och medlemsvärvning har stått på programmet. De platser som besökts har varit Flatvik i Östra Fågelvik, Acksjön i Nyed, Norra Fjölle i Stavnäs, Ödebyn i Svanskog, Frykåsen i Stora Kil, Ölmhult i Väse, Köla och Ulvsby i Alster. Genomgående har intresset varit mycket stort från besökarna på träffarna.

Vid Arkivens Dag i november, som hade tema "Fest och glädje", fanns aktiviteter i Karlstad, Säffle och Grums.

Projekt

Kyrkoboksregistrering VKBR - Kyrkoboksregistreringen har under året fortsatt. Vid Släktforskarlagarna i Växjö släpptes version 4 av vårt register som utökats med 384.000 poster. Nu totalt 1.417.852 poster med födda, vigda och döda i 91 socknar.

Emanuel S Ekmans värmlandsbok från 1765 – En nytgåva som planerats i många år har kommit närmare, då en sista genomläsning av materialet är gjord. Layoutarbetet är klart och boken kommer att släppas i början av 2019.

VärmlandsAnor – Medlemstidningen VärmlandsAnor har under året utkommit med fyra nummer. Kerstin Osterman har svarat för tidningens layout. Carl-Johan Ivarsson har varit redaktör under året. Övergången till färgtryck under föregående år var uppskattad av

*Våravslutning 2018 för Kristinehamnsgruppen vid Niklasdamm.
Foto: Gunnel Larsson*

läsekreten. Under året har gjorts ett försök att samla artiklar kring ett visst härad i samma nummer. Det resulterade åtminstone i några artiklar per nummer som anknyt till temat. I år var fokus på Älvdals, Nordmarks och Visnums härad. Nya och gamla medarbetare har bidragit till att fylla tidningens sidor med intressant innehåll. Redaktörens ambition har varit att medlemstidningen skall spegla hela landskapet, och innehålla både lokalhistoria, personhistoria och släkthistoria. Redaktionskommittén, bestående av Carl-Johan Ivarsson, Gunnar Jonsson, Eva Lejrin, Anneli Johansson, Elisabeth Björkman och Kerstin Osterman har haft två möten under året.

VärmlandsRötter - Den nya hemsidan, skapad i WordPress har nu finnit i ett år. Allt är överfört till den nya plattformen utom de omfångsrika Värmlandssidorna. Formen för hur de ska överföras är klar, men arbetet är omfattande och får tas på om på.

Facebook – Föreningens Facebooksida startade 2015 med Elisabeth Björkman som administratör.

Under året har gruppen vuxit kraftigt och var vid utgången av november uppe i 972 medlemmar.

Tips och frågor strömmar in och man hittar nya släktsamband. Föreningens evenemang mark-

nadsförs i gruppen och medlemmarna får en påminnelse när programdatumet närmar sig.

Övrig medlems-service

Utbyte av medlemsblad har skett med ett nittio-tal andra föreningar. Dessa publikationer förvaras i forskarsalen på Arkivcentrum Värmland där de kan läsas av besökarna.

De föreningar som övergår till att distribuera sina medlemstidningar via internet med hjälp av PDF-filer, har vi beslutat att avsluta tidningsutbytet med.

Flera av föreningens medlemmar leder studiecirkel på olika platser, antingen i externa arrangörers regi, eller inom föreningens/lokalgrupps verksamhet. Även som funktionärer för föreningen DIS finner man medlemmar i VSF.

Slutligen har ett mycket stort antal släktforskarfrågor per brev, telefon, Facebook och e-post besvarats av styrelsemedlemmar och sockenombud. Många av dessa kommer från USA och Norge.

Utlökaliserade styrelsemöten: Silleruds hembygdsgård.

Ekonomi

Ett verksamhetsår med något överskott på verksamheten. Medlemsantalet ökar igen efter en nedgång förra året. Föreningen har en god ekonomi som möjliggör fortsatt satsning på utveckling av den värmländska släktforskningen. Resultat- och balansräkning bifogas verksamhetsberättelsen. Styrelsen föreslår att årets överskott 1214,49 läggs till det balanserade kapitalet och överförs i ny räkning.

Slutord

Styrelsen vill framföra sitt varma tack till alla som genom sitt engagemang på olika sätt bidragit

till verksamheten under året. Tack alla föredragshållare som lockat åhörare, tack alla som bidragit med artiklar till medlemstidningen VärmlandsAnor. Tack alla ni som med inlägg och snabba svar bidragit till att vår Facebookgrupp är så aktiv. Vi vill även passa på att tacka lokalgrupperna, sockenombuden, samt alla som bemannat forskarjouren i Arkivcentrums forskarsal för ett väl genomfört 2018.

Tack vare alla våra medlemmar har 2018 blivit ett bra år, och vi skall göra allt för att även 2019 skall bli ett år då Ni alla känner att medlemskapet i Värmlands Släktforskarföreningen varit värdefullt.

Föreningen har medverkat vid ett antal yttre evenemang i Värmland under året och även besökt ett flertal hembygdsgårdsföreningar. Programgruppen har arrangerat intressanta och välbesökta föredrag på Arkivcentrum. Dessutom har vi arrangerat Släktforskningens dag och deltagit vid Arkivens dag och Släktforskardagarna i Växjö. Lokalgrupperna har genom sina evenemang lockat många deltagare under året.

Genom våra inspelningar av föredrag på Arkivcentrum, publicerade på VärmlandsRötter, har vi nu kunnat ge alla medlemmar möjligheten att ta del av dessa.

Samarbetet med Folkuniversitetet och Arkivcentrum Värmland har fungerat mycket bra under året och är betydelsefullt för föreningen, därför vill vi framföra ett stort tack till dessa samarbetspartners och ser fram emot att tillsammans fortsätta i samma anda under 2019.

Karlstad i januari 2019

Lars-Göran Jansson
Gunnar Jonsson
Thore Jansson
Ulf Fritzson
Kjell Hasselroth
Berith Hemmingberg
Britt-Marie Johansson
Eva Lejrin
Sonja Östlund Skagerud

Resultaträkning 2018

Intäkter	2017	2018	Budget 2019
Medlemsavgifter	231427	235986	266000
Försäljning publ o CD	18529	75139	40000
Försäljning kommission	10184	22590	40000
Aktivitetbidrag FU		21500	
Övrigt	13396	27092	0
Summa Intäkter	273536	382307	346000

Kostnader			
Föreningen gemensamt	70467	102947	85000
VärmlandsAnor	146269	148024	150000
VärmlandsRötter	1453	3810	4000
Publikationer o CD	3240	4951	8000
Försäljning kommission	12483	21511	36000
Riksstämman	15655	15648	17000
Evenemang Yttre	1703	981	3000
Projekt	10125	51291	35000
Lokala grupper	21507	23185	31200
Evenemang Inre	8260	15300	15000
Summa kostnader	291162	387648	384200

Medel från egna kapitalet			38200
---------------------------	--	--	-------

Resultat före avskrivningar

Avskrivningar

Resultat efter avskrivningar

Finansiella intäkter	9106	6555	
Finansiella kostnader	2731		

Årets resultat	-11251	1214	0
-----------------------	---------------	-------------	----------

Balansräkning 2018-12-31

Tillgångar

Plusgiro	177954
Bank	682567
Varulager	19852
Hemsida	0
Förutbetalda aktivitetsbidrag	10175

Summa tillgångar	890548
-------------------------	---------------

Skulder och Eget kapital

Diverse skulder	43439
Förutbetalda medlemsavgifter	99420
Förutbetald porto	1051
Eget kapital	742249
Årets resultat	1214
Förutbetalda intäkter	3175

Summa skulder och eget kapital	890548
---------------------------------------	---------------

Ordförande har ordet

Då jag skriver dessa rader är det början på februari, och det ligger tre decimeter snö på taken i omgivningen. Dagens snöskottarpass är avklarat så det går att med gott samvete slå sig ned vid datorn. Sedan sist har vi genomfört vårt arrangemang *Släktforskningens dag den 19 januari* och även börjat planera för en medlemsresa samt en bussresa för medlemmarna till *Släktforskardagarna i Borås* i augusti.

Blir man klar med sin släktforskning någon gång?

Då jag började släktforska gjorde jag nog som så många andra, gick endast rakt bakåt generation för generation och struntade i syskon, syskonbarn och omgiften, eftersom målet då var att fylla min antavla. Då jag nått ”vägs ände” började jag fylla på med personer jag tidigare utelämnat, vilket har den stora fördelen att man då börjar hitta nu levande släktingar. I somras började

få träff på mina första DNA-kusiner och ställdes då inför ett val: Skall jag lägga in DNA-kusinernas släktträd i mitt eget släktträd eller inte?

Mitt val blev att börja med att lägga in DNA-kusinens antavla rakt bakåt till vår gemensamma ana, och som källa ange DNA-kusinens namn. Nu har jag ett stort antal uppgifter i mitt släktregister som jag själv måste verifiera mot kyrkböckerna. Får se när jag ändrar strategi nästa gång. En sak är dock säker, man blir aldrig klar med sin släktforskning.

Lyckad försäljning av Sveriges Dödbok 7

Som Ni kanske kommer ihåg hade vi ett julklappstips i senaste numret av VärmlandsAnor där läsarna kunde beställa Sveriges Dödbok 7. Det märktes att den var efterlängtd för via julklappstipset såldes över 20 exemplar på kort tid, och efterfrågan fortsätter. Vad jag förstått har den totala försäljningen varit

mycket bra, vilket givetvis ger ett bra ekonomiskt tillskott till Sveriges Släktforskarförbund.

Föreläsningar, träffar, cirkular och kurser 2019

Värmlands Släktforskarförening, Folkuniversitetet och Arkivcentrum har ju sedan ett antal år ett gott samarbete vilket resulterar i ett antal föreläsningstillfällen, studiecirkular, kurser och forskarjourer i Karlstad. Tillsammans med Karlstads stadsbibliotek planeras även ett antal DNA-café. Utöver detta har vi våra lokalgrupper på flera platser i Värmland som i sin tur samarbetar med olika studieförbund och i olika omfattning anordnar föreläsningar, träffar, forskarhjälp mm. Våra filminspelningar på Arkivcentrum har väckt stort intresse och nästa steg är nu att testa att även spela in några av lokalgruppernas föreläsningar.

Lars-Göran Jansson
ordförande

Ur andra medlemsblad

Värmlänningar

Disponibelt 2019:1 (DIS Bergslagen): Brev från en återvändare av *Orvar Asplund*. Återvändaren är Otto Edvard Asplund f. 3/10 1879 i Norra Råda, bosatt i Lakene.

Flydda Dagar 2018:3 (Linde Bergslags Släktforskarförening): Richard Allan Hult. En amerikansk soldats återkomst av *Pär-Georg Johansson* och *Ann Charlotte Laudon-Tegerhult*. Richard Allan var född 1926 i Chicago, Illinois. Farfadern Lars Johan Hult skall vara född 1860 i Kil i Värmland. Osäkert om det menas Stora Kil eller Visnums-Kil.

Gjallarhorn nr 63 (Vestfold Slekthistorielag och Buskerud Slekthistorielag): Glassblåsere. Etterkommere efter James Keith av *Jonn Harry Eriksen*. Bl.a. Anders Nilsson född 1833 i Sölje (ingift) samt Justine Amalie Dischler f. 1850 i Hurdal och Johan Axel Fritjof Nilsson f. 1857 i Rumsulla som båda var bosatta på Liljedal i Ed.

KGF-Nytt nr 143 (Kronobergs Genealogiska Förening): Dråpet i Benestad av *Kennerth Svensson*. Dråpet ägde rum 1845 och offret Olof Jernbergs far var smeden Lars Andersson Jernberg, född 1773 i Värmland.

Lundageneologen 2019:1 (Lunds Släktforskarförening): Värmlands nationshus 70 år av *Kerstin Olsson*

Medlemstidningen nr 102 (Lulebygdens Släktforskarförening): Artikel om Eyvind Johnson av *Leif Larsson*, som konstaterar att Johnson dock aldrig offentligt talar om sitt värmländska påbrå, vilket dock inte stämmer.

Næverkanten 2018:4 (Åsnes Finnskog Historielag): Charles Bentzrud av *Borghild Hoff* och *Tor-Arne Rønning*. Charles var född 1897 och avled 1940. Dennes far Karl Karlsson var från Kindsjön i Södra Finnskoga.

Näverluren 2018:4 (Värmlands Hembygdsförbund): Stickade sockenmössor efterlyses av Gunvor Nyman. Motjärnshyttan av Jan Kruse.

Släkthistoriskt Forum 2019:1 (Sveriges Släktforskarförbund):

Årsmötet 2019

Lördagen den 16 februari ägde föreningens årsmöte rum på Arkivcentrum. Lite drygt en procent av föreningens medlemmar infann sig, kanske lockade Svenska Rallyt eller alpina VM i Åre mer? Det var i varje fall ett mycket lugnt och odramatiskt årsmöte, och det blev desto mer smörgåstårta för oss som kom.

Arkivchef Anders Lund fungerade som mötesordförande och Gunnar Jonsson var sekreterare. Styrelsens verksamhetsberättelse och räkenskaper lades med godkännande till handlingarna och på revisorernas förslag beviljades ansvarsfrihet.

Lars-Göran Jansson omvaldes till föreningens ordförande för de kommande två åren. Gunnar Jonsson, Britt-Marie Johansson, Eva Lejrin och Sonja Östlund Skagerud omvaldes till styrelsen. Thore Jansson lämnade styrelsen efter sju år och Kjell Hasselroth efter två år.

Nya i styrelsen blev Elisabeth Björkman och Hans Hougaard. Elisabeth är en känd person för många i föreningen efter att ha haft

Nya styrelsemedlemmarna Elisabeth Björkman och Hans Hougaard

huvudansvaret för Facebookgruppen sedan 2015. Nu tar hon över uppgiften som kassör efter Thore Jansson. Hans ökar Dejes och Danmarks representation i styrelsen.

För revisorer och redaktörer blev det omval. Styrelsens förslag till

budget 2019 godkändes och medlemsavgiften 2020 blir oförändrad från detta år.

En halvtimme tog årsmötet, utan minsta stress.

Carl-Johan Ivarsson

Tema studenter: 3 Studenter, lärosäten och århundraden av Olle Söderström. Bl.a. Gustaf Svanberg från Botilsäter (1802-1882). Sök efter rötterna i Värmland av Henrik Josephson. Vår förening nämns som "en bjässe i släktforskarmanhang" men det står betydligt mer om Nordvärmlands släktforskarförening.

Släkttavlan nr 70 (Staffanstorps Släktforskarförening): Läsövning från Älvsbacka sockenstämmoprotokoll KI:6.

Östemtingen nr 60 (Östra Ämterviks Hembygdsförening): Antavla

över Hugo Östlund i Bössviken (1882-1966), en genuin östämting av *Leif Östlund*. Släktträff i Norrastugan av *Solveig Andersson*. Från Ängåsen till Vitryssland? Släktforskning via DNA av *Bia Sigge*.

Andra

An-Siktet 2018:3 (Folkare Släktforskarförening): Spanska sjukan av *Birgitta Lahrm*.

AnSpråket 2019:1 (Västra Mälardalens Släktforskare): "För rättfärdighets skull". Fredrika "Frigga" Carlberg – Mormorsmor och röst-rätten av *Gertrud Dahlberg*

KGF-Nytt nr 143 (Kronobergs Genealogiska Förening): Med arbetsbetyg till Danmark av *Torben Steen Rosenberg*. Om en kvinna från Virestad i Småland och hennes danska eftersläkt.

Små-Disigt 2018:2 (DIS Småland): Missväxt skördade offer bland våra förfäder av *Daniel Johnsson*.

ÖGF-Lövet nr 135 (Östgöta Genealogiska Förening): Antavla för talmannen Andreas Norlén (f. 1973), mormors anor från västra Östergötland.

Släktforskningsdag 19 januari

Av Eva Lejrin

Föreningen hade aktiviteter såväl i Karlstad som i flera lokalgrupper, Arvika, Grums, Kristinehamn och Forshaga. Dagen blev också uppmärksammas med reportage i flera dagstidningar.

Vi kunde räkna in många besökare och glädjande var det också flera riktigt unga släktforskare, vilka vi nog ska försöka att göra något speciellt för.

Temat för året var ”Fotografiet och släktforskningen”, vilket vi tagit fasta på genom de föredrag vi hade på Arkivcentrum, som alla hade anknytning till foton. Många fick också hjälp med forskning vid datorerna. Dagen var också bra sett ur försäljningssynpunkt, inte bara i Karlstad, och vi fick fyra nya medlemmar och flera som skulle

Berit Hemmingberg informerar

Mats Johansson sålde sina böcker om soldatforskning och fick svara på många frågor.

Full fart vid släktforskardatorerna

”fundera på saken”. Hoppas de bestämmer sig för att komma med!

Vi hade flera utställare, man kunde göra besök i arkivmagasinet och i bokbinderiet. Dessutom hade vi kaffeservering – mycket uppskattat - att kunna sitta ner en stund och diskutera med andra släktforskare och tänk inte kostade det något heller!

Bussresa till Släktforskar-dagarna i Borås

Vi planerar en bussresa för våra medlemmar till Släktforskar-dagarna i Borås lördagen den 24 augusti. Det blir en dagstur som preliminärt startar från Karlstad 07.00 och går tillbaka från Borås då mässan stänger kl. 17.00.

I nästa nummer av Värmlands-Anor kommer mer information och det är först då som man kommer att kunna anmäla sig till resan.

Läs mer om Släktforskar-dagarna här <https://sfd2019.se>

Wärmeland i sitt ämne och i sin upodling,

utgiven 1765 av Emanuel S. Ekman.
Ny utgåva av Värmlands Släktforskarförening 2019.

Format A4, 199 sidor.

På 1700-talet, i Carl von Linnés efterföljd, blev det mycket vanligt att författa topografiska beskrivningar över landskap och socknar, så även i Värmland.

År 1765 gav Emanuel Severin Ekman (född 1737 13/12 i Åmål - död 1801 21/5 Uppsala) ut den första delen av det tilltänkta flerbandsverket *Wärmeland i sitt ämne och i sin upodling*, som tyvärr inte följdes av fler volymer. Men för de av läsarna som har rötter i det område som beskrivs är det säkert guld värt.

Boken gavs ut igen 1972 som en facsimil med originaltexten i frakturstil, som dock numera kan betecknas som svårläst. Därför har Värmlands Släktforskarförening drivit projektet att skriva av hela boken i lättläst modern stil, men med bibehållande av originaltexten - ett förtjänstfullt projekt som gör bokens innehåll tillgängligt för alla.

Boken börjar med Ekmans tack till alla som hjälpt honom på olika sätt, formulerat i tidens anda. Därefter följer Första boken, några kapitel med spekulationer om landskapets namn, ålder, och första invånare, och gränser. Sen följer funderingar om hur landskapet styrdes, och vilka kungar och styresmän som funnits, och om gudaläran, kloster och skolor, allt mest av kuriosavärde.

I nästa avsnitt, kallat *Andra Boken*, börjar de intressanta lokala artiklarna. Först kommer det aktuella läget rörande läge, omfång, gränser. Därpå en kort genomgång av jordmån och fruktbarhet, skogar och järnberg, hyttor och hamnarverk.

Nästa kapitel innehåller uppgifter om den militära indelningen rörande befälens boställen, och var de olika kompanierna av Värmlands regemente är roterade. Här nämns också de juridiska indelningarna, tingslag härader, sysslor, bergslager och annat man kan undra över. Här berättas också om jägeribetjänter, och gränstullarna mot Norge. I nästa kapitel förklaras den kyrkliga indelningen med 47 sacellanier, 27 pastorat, och 7 prostier/kontrakt. Av pastoraten är 5 regala och 22 konsistoriella.

Statliga tjänstemän, civila och militära, av olika rang nämns vid namn i kapitel 5, och därefter (i kap. 6) alla prästmän med uppgift om var de tjänstgör.

Sen kommer artiklar om Karlstad, Hammarö, Grava, Kil, Nedre Ullerud, Övre Ullerud, Ransäter och Frykerud, och sen är tyvärr boken slut.

Jag har tittat litet på Ransäter, där en del förfäder bodde. Det kapitlet omfattar ungefär fem sidor med ganska detaljerad information, t.ex om kyrkan hur den var byggd, "men äger i anseende till dess medellöshet ännu inga särdeles inwärtas prydnader" (kyrkan brann 1983).

Frälsehemmanen beskrivs med uppgifter om ägorna. De tre bruken nämns med sina ägare; Ludvig Allström, fänrik Henrik Troil på Ransäters Övre hammare; Nedre hammaren och Mellanhammaren som ägs av bergsfogden Fahlbeck, Johan Gustaf Geijer och fru Christina Sahlin. Tre tullkvarnar omnämns också.

Befolkningen utgörs 1760 av 1056 personer varav 175 gifta män, 178 gifta kvinnor, 7 änklingar, 38 änkor, 134 ogifta män över 15 år, 148 ogifta kvinnor över 15 år, och till slut under 15 år 202 pojkar och 174 flickor.

Författaren, som efter bokens utgivning blev professor i praktisk ekonomi i Uppsala, har uppenbarligen också noggrant utforskat lantbrukets tillstånd och ger en mängd uppgifter om tillståndet för boskapen och skördar, om brukens för stora åverkan på skogarna, och mycket annat rörande livet i Ransäter.

Om uppgifterna om de andra socknarna i boken är lika rikhaltiga så kan man bara gratulera de som bor där, och beklaga att en stor del av Värmland aldrig fick en sådan grundlig genomgång.

Elisabeth Thorsell

Recension

Nyheter i forskarsalen på Arkivcentrum

Den tekniska utrustningen i forskarsalen på Arkivcentrum i Karlstad har bytts ut under december 2018, och i början av februari var vi några representanter för styrelsen, forskarjouren och lokalgrupperna som mötte upp på plats för att få lite information. Maria Olofsson från Arkivcentrum visade upp datorerna med den nya så kallade *läsesalsplattformen* installerad.

Det nya är att alla tillgängliga källor, t ex SVAR, Arkiv Digital, websidor, andra sökbara databaser både svenska och utländska är samlade i ett menysystem vilket gör det mycket överskådligt.

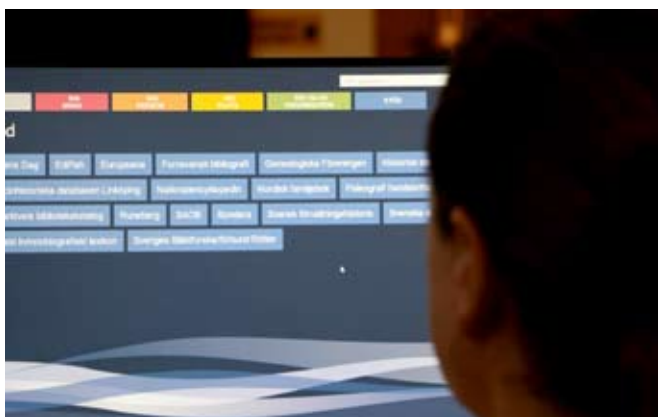
Alla forskarsalar i landet har nu tillgång till samma källor, vilket gör att en släktforskare får ett mycket stort antal källor att söka i utan att behöva lämna *sin* forskarsal.

En uppmaning till alla är att planera in ett besök i forskarsalen för att på egen hand botanisera i vad som nu gjorts tillgängligt via den nya tekniken.

I forskarsalen i Karlstad kommer det även finnas en dator där Värmlands Släktforskarförening kan lägga in våra egna sökbara register och databaser.

Maria Olofsson med intresserade släktforskare

Ett bra upplagt och överskådligt menysystem underlättar sökandet och utbudet är stort

Jag har en gåta som jag sökt svar på i 35 års tid. Jag har frågat i Anbytarforum och haft en hel sida till mitt förfogande i Släkthistoriskt Forum, men ingen har kunnat ge mig ett svar.

Det gäller min mm mm mm Charlotta Magdalena Becklin(d), som i husförhören uppges vara född i Filipstad 1757-05-01.

Jag har letat i födelseböcker i Filipstad och Färnebo och många andra socknar men hittar henne inte.

Första gången jag träffar på henne är i Maria Magdalena (AB) när

hon gifter sig med timmermannen Anders Granlund 1779-10-09.

Hon får senare lov att skilja sig från honom och gifter om sig med David Henrik Wegener och de hamnar så småningom i Sala där hon dör 1824-01-31.

Det fanns i Filipstad prästfamiljen Johannes Becklind f 1698 i Nyed, d 1738 i Filipstad, m hustru Elisabet Petraea f 1695 i Filipstad.

Jag har följt deras barn (förutom Bengt Becklind f 1733-10-20 som "försvinner"). Jag har följt familjen bakåt men inte funnit "min" Lotta Lena.

Jag har bakåt hamnat i släkterna Rudén, Grave, Frykbom, Bidberg, Fernell m fl.

Jag har DNA-testat sex personer genom FTDNA och fört över till

MyHeritage. I MyH har alla sex fått DNA-SmartMatches med personer som har dessa släkter i sina träd.

Så nu undrar jag om det finns någon som någonstans i Värmland träffat på en Charlotta Magdalena född under 1750--talet?

Hon måste ju ha funnits någonstans innan hon dyker upp i Stockholm 1779. Hon kallas Madame och hade mycket goda kunskaper enligt husförhören så det känns möjligt att hon kom från en prästfamilj.

Jag hoppas att någon kan ge mig ett tips för att kunna komma vidare.

Britt Lind

*Skälö 536, 78051 Dala-Järna
mail-adress lindarna@telia.com*

Julia Eleonora Lindgren f. Johannesdotter. Född 16/2 1906. Gift 30/8 1930 Död 1/7 1996.

Min mamma Julia var sist född i en barnaskara om fyra flickor och fyra pojkar. Hon föddes på torpet Mellantomta beläget i hemmanet Gränsjön, västra delen av Älgå socken.

Föräldrarna var torparparet Mina och Johannes Andersson. Mina var född i Vinger i Norge och var av den stora norska släkten Langeland. Johannes var född vid Rötjärnet på Ränkesedsskogen och hade sina anor bakåt till den finska släkten Luojainen.

Min mammas liv kan inte karaktäriseras som någon ”dans på rosor”, som man ibland uttrycker sig.

De tre första åren var föräldrarna bosatta på torpet Mellantomta, i ett hus som var allt annat än beboeligt för en barnfamilj. Det var gammalt och under stadigt förfall. Anledningen till att de var bosatta där, var att familjen blivit tvungen att flytta från sin ägandes gård på grund av arbetslöshet och fattigdom, därigenom blivit starkt skuldsatta hos ortens handelsman. Detta resulterade i att handelsmannen förvärvade gården, som betalning för den skuld familjen hade hos honom och vräkte därigenom familjen från gården.

Den enda tillgängliga bostaden i detta läge för familjen var att flytta till torpet Mellantomta. En bostad som min mormor Mina inte kunde förlikas med. Men nöden har ingen lag vid sådana tillfällen.

Men trots husets skröplighet blev den dock deras hem under några

år. Nästa dråpslag för familjen kom 1909 då familjen ånyo fick ett vräkningsbesked. Det gamla huset de bebott de senaste åren, hade nu av ägaren och en kommunalman skänkts till socknen, för att bli en del i en ny skolbyggnad i Älgå Haget, i närheten av kyrkan. Flyttningen skulle ske nästan omedelbart. Det var så bråttom att de knappast hann komma ur huset förrän taket hade börjat rivas. Det resulterade i att mamma fick ligga i en låda i vilken regnvattnet dropade ner i.

Nästa problem var skulle de nu bosätta sig? De anvisades två alternativ. Lika dåliga var de båda två.

De valde, vad de ändå tyckte var det bästa alternativet- förpantningstorpet Bastubacken. Det var i mycket dåligt skick, men Johannes, som var en mycket duktig och händig människa lyckades att göra huset någorlunda beboeligt, innan hösten och vintern kom.

Familjen, som nu bestod av Mina, Johannes och fyra barn, däribland min mamma, som då var tre år gammal flyttade in i torpet Bastubacken hösten 1909.

Försörjningstrycket på fadern hade nu blivit mindre på grund av de äldsta barnen flyttat ut och fått arbete, därför började familjen trots allt få en något så när dragligare tillvaro. Arbetstillfällena var dock fortfarande relativt små och få i den västvärmländska skogsbygden. Det som övrigt stod till buds, var det som skogen och naturen gav i form av fisk, bär och jaktbart vilt, om förutsättningarna uppenbarade sig. Johannes var känd som god jägare

och fiskare, så han såg säkert till att en viss mängd av det som naturen gav hamnade källare och skafferier.

Den första tiden på det ny-gamla torpet, där min mamma växte upp, var i huvudsak för hennes del rätt bekymmersfritt, ett barn har inga möjligheter att påverka livsmiljön i ett torftigt och fattigt torparhem. Vad som berättats, var att barnen tidigt fick hjälpa till med de sysslor, som var lämpliga och som de orkade med. Så var det också i min mammas fall. Det som hon i femårsåldern fick lära sig och ägna sig åt var att stoppa strumpor och ibland hämta mjölk från ett närliggande torp, dit var det ca en och en halv kilometer.

När hon var i sju-åtta årsåldern blev hennes mamma mycket sjuk. Hon fick en neurologisk sjukdom, som gjorde henne ibland helt frånvarande och stundom helt apatisk. Hon var då oförmögen att göra de mest enkla arbetsuppgifter. Min mamma fick från sju-åttaårsåldern så gott som ensam, klara alla hushålls- och andra hemgöromål för familjen, som då bestod av mamman och pappan och tre äldre syskon.

Skolgången blev det si och så med. Från Bastubacken till skolan i Gränsjön var det ca fyra kilometer skogsstig, som hon fick vandra morgon och kväll. På grund av hennes hemförhållande med sin sjuka mor och sina hemgöromål, behövde hon bara gå några dagar i veckan, under de tre år som var hennes skolplikt. Såvitt jag kunnat bedöma av vitsorden hon fått från skolan, klarade hon sig förhållandevis väl, trots alla svårigheter.

Liksom alla andra barn från den tiden skulle min mamma också konfirmeras. Älgå kyrka låg inte nästgårds. Det var ca femton kilometer från hennes hem till kyrkan, som hon fick gå två gånger varje vecka under läsperioden, från april fram till nattvardsgången, som skedde på midsommardagen 1921. Hon var inte ensam att gå denna långa väg, utan hon hade en grannflicka Dagny, som sällskap på vägen till konfirmläsningen.

Min mammas ungdomsår präglades av hårt slit för att sköta och hjälpa sin sjuka mor. Hon fick också svara för familjens behov av mathållning, tvätt och övriga göromål, som var ett måste på ett enkelt och fattigt arbetartorp.

I den miljö hon växte upp i fanns det ett minimum av nöjen och förströelse. Det som möjligen kunde hänföras till dessa kategorier var att besöka bönemöten, som ofta hölls i några frireligiösa hem samt i ett tillkommet missionshus, där tillresande evangelister förkunnade Guds ord. Det var inte så mycket det andliga budskapet, som lockade ungdomar till dessa möten utan mera ett skapande av social karaktär, varvat med frälsarsånger och gitarrmusik. Min mamma hörde till kategorien som älskade sång och musik. Eftersom de flesta av dessa möten förekom på kvällstid, var det ett visst företag för ungdomar att förflytta sig många kilometer i mörker på smala och slingriga skogsstigar till dessa attraktioner. Av detta skäl blev besöken inte allt för ofta och mer sällan under den mörka och kalla årstiden.

För min mamma rann tiden iväg på samma sätt de kommande åren i tjugutalet. Hennes mors hälsa försämrades och en bror, som var ett par år äldre än henne med ett mentalt handikapp, blev allt mer svårskött och inte kunde lämnas ensam. Situationen för min mamma blev allt mer prekär och svårbemästrad.

Före julen 1924 nådde henne budet att hennes pappa fått slaganfall under skogsarbete, som resulterade i att han senare avled, vilket betydde att ryggraden i familjen försvunnit och trycket på henne blivit större. Efter denna tidpunkt fick de två hemmavarande bröderna mer eller mindre överta det ekonomiska ansvaret för den kvarvarande familjen. Moderns sjukdom blev ytterligare försämrat efter makens plötsliga och oväntade frånfälle. Situationen under de åren som följde pågick i ungefär samma spår som tidigare. På hösten 1929 hände det, som för min mamma blev en slags vändpunkt i två sorgliga bemärkelser. Modern som varit mycket sjuk och frånvarande under mycket lång tid avled i september 1929. Alldeles före moderns bortgång födde min mamma en son, som från födseln hade en livshotande sjukdom. Trots läkarbehandling på Karlstads Lasarett stod livet inte att rädda utan sonen dog i januari året efter.

En tid innan detta inträffade, hade min mamma förlovat sig med en man, bosatt i granngården Ormängen, med vilken hon gifte sig med 1930 och med honom fick ytterligare två pojkar.

Efter mammans död och giftermålet 1930 flyttade hon tillsammans med sin mentalsjuka broder till makens hem i Ormängen. Brodern dog där sommaren 1931.

Gården Ormängen var en liten gård om ca två hektar odlad jord, stenig och delvis vattensjuk mark, som knappt födde två kor och några får.

Min mamma Julia fick nu ett ordnat hem och ett trettioårigt äktenskap tillsammans med sin något äldre make, som var skogsarbetare och en väl ansedd kommunalman i Älgå socken. Några år efter makens död 1961, flyttade hon till Östra Furtan, där hon hade en syster och systerdotter med familj. Bosättningen där

blev kortvarig. Längtan till fädernebygden blev alltför stor, så hon sökte sig därför tillbaka till den by, där hon hade sina rötter. Det blev ett Billerudstorp, Västra Tomta, som blev hennes nya och hem under ca trettio lyckliga år.

De sista åren tre åren nödgades hon söka vård på Solgården i Sulvik.

Sammanfattningsvis kan sägas att min mamma var en arbetsam, stark, glad, trivsamt och mycket positiv människa. Superlativen vill inte riktigt räcka till när man vill beskriva henne som person.

En person jag träffade för några år sedan uttryckte sig på följande sätt; Hon var en klart lysande sol i en fattig och inte alltid rättvis värld. En karakteristik som säkert många kan skriva under på.

En sol går alltid ner. Den sänker sig varje kväll mot en viss horisont. En natt i juni 1996 sänkte "solen mamma Julia" sina sista strålar mot evighetens definitiva horisont. Ett strävsamt och tappert liv hade nått vägs ände.

*KG Lindgren
Linnévägen 11
661 43 Säffle
0533-14124*

karlgustavvindgren@gmail.com

(Maken Ernst Herman Augustsson Lindgrens anor presenterades i antavla nr 219.)

Upprättad för Julia Eleonora Lindgren, f Johannesdotter 16/2-1906 i Gränsjön, Älgå (S)					m (3) t KG Lindgren. Orter i (S) län om inte annat anges	
Antavla nr 222	Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V	
	Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63	
Nr 2, far Andersson Johannes Skogsarbetare f 24/7 1853 Älgå, Ränkesed d 15/12 1924 Älgå, Gränsjön g 9/7 1887 Älgå	Andersson	Persson, Anders, Torpare	Jonsson, Per, Bonde	Pehrsson, Jon, Bonde	30/11 1726, Brunskog - 30/11 1794, Brunskog	
	Anders	f 1/5 1778, Brunskog, Strand	f 2/6 1752, Brunskog, Strand	f 2/6 1752, Brunskog, Strand	Knutsdotter, Karin	24/5 1724, Brunskog - 28/10 1810, Brunskog
	Torpare	d 29/4 1811, Älgå, Fröbol	Skåresdotter, Kari	Skåresdotter, Kari	Nilsson, Skåre	18/2 1707, Boda, Björkenäs - 30/1 1763, Boda
	f 19/9 1811	g 23/5 1802, Älgå	8 f 1745, Boda - 16/8 1795, Brunskog	8 f 1745, Boda - 16/8 1795, Brunskog	Olofsdotter, Ingrid	1/3 1710, Boda, Bodatorp - 17/12 1745, Boda
	Älgå, Fröbol	Andersdotter, Karin	Mattsson, Anders	Mattsson, Anders	Gullbrandsson, Matts	21/6 1707, Glava, Höge - 5/11 1756, Älgå
	d 23/12 1883	f 20/9 1777, Älgå, Fröbol	28/2 1746, Älgå - 19/3 1792, Älgå	28/2 1746, Älgå - 19/3 1792, Älgå	Olofsdotter, Karin	12/1 1716, Älgå, Fröbol - 1/1 1788, Älgå
	Älgå, Gränsjön	d 3/3 1848, Älgå, Fröbol	Andersdotter, Maria	Andersdotter, Maria	Olsson, Anders	
	g 31/10 1845, Älgå	4	9 10/2 1752, Arvika - 9/2 1822, Älgå	9 10/2 1752, Arvika - 9/2 1822, Älgå	Bengtsdotter, Elin	
	Ersdotter	Kling, Erik Eftvensson, Soldat	Johansson, Eifven, Torpare, kyrkväktare	Johansson, Eifven, Torpare, kyrkväktare	Erlandsson, Johan	1714, Karlanda, Hämnäs - 30/3 1786, Karlanda
	Kajsa	f 15/6 1788, Karlanda, Knutsbol	1754, Karlanda - 10/5 1824, Karlanda	1754, Karlanda - 10/5 1824, Karlanda	Nilsdotter, Karin	f 1718, Karlanda, Fors Norra
	f 5/7 1815	d 19/8 1864, Älgå, Glasnäs	Persdotter, Ingeborg	Persdotter, Ingeborg	Hansson, Per	20/8 1733, Karlanda, Bjärn - 2/2 1809, Karlanda
	Älgå, Glasnäs	g 17/1 1813, Älgå	10 f 1762, Karlanda - c1798, Karlanda	10 f 1762, Karlanda - c1798, Karlanda	Tolsdotter, Karin	f 24/12 1738, Karlanda, Smolmark
	d 9/2 1903	Persdotter, Kerstin	Isaksson, Per, Torpare	Isaksson, Per, Torpare	Göransson, Isak	1714 - 9/9 1784, Karlanda, Mörtnäs
	f 16/2 1906	f 24/4 1786, Älgå, Glasnäs	14/10 1743, Karlanda - 16/4 1819, Arvika	14/10 1743, Karlanda - 16/4 1819, Arvika	Mattesdotter, Marja	f 1715, Karlanda, Mörtnäs Västra
	Älgå, Gränsjön	d 20/12 1869, Älgå, Glasnäs	Persdotter, Karin	Persdotter, Karin	Påhlsson, Per	13/6 1717, Silbodal, Barlingshult - 19/11 1797, Älgå
	5	11 4/2 1756, Älgå - 20/12 1845, Älgå	11 4/2 1756, Älgå - 20/12 1845, Älgå	Andersdotter, Karin	21/2 1732, Älgå, Glasnäs - 10/5 1815, Älgå	
	Ersson	Andersson, Erik	Persson, Anders	Persson, Anders	Månsson, Per	f 1734, Ny, Brevik Västra
	Anders	f 7/12 1804, Gunnarskog, Sätered	f 5/3 1769, Gunnarskog, Sätered	f 5/3 1769, Gunnarskog, Sätered	Ersdotter, Britta	f 1730, Älgå, Grinsbol
	Ägare	g 25/3 1830, Ny	Nilsdotter, Maria	Nilsdotter, Maria	Pålsson, Nils, Eldvaktare	
	f 21/6 1830	12 f 12/3 1770, Gunnarskog, Fredros	12 f 12/3 1770, Gunnarskog, Fredros	12 f 12/3 1770, Gunnarskog, Fredros	Nilsdotter, Karin	
	Ny, Lövnäset	Andersdotter, Märta	Pettersson, Anders, Bonde, torpare	Pettersson, Anders, Bonde, torpare	Bengtsson, Petter	
	d 2/2 1917	f 4/5 1804, Ny, Brevik Västra	f 1778, Arvika - 7/3 1834, Ny, Brevik V	f 1778, Arvika - 7/3 1834, Ny, Brevik V	Gudmundsdotter, Marit	f 1738, Ny, Brevik Västra
	Älgå, Gränsjön	d 12/1 1885, Älgå, Gränsjön	Ersdotter, Ingeborg	Ersdotter, Ingeborg	Persson, Erik, Bonde	15/4 1730, Ny, Hungalsvik - 7/12 1811, Ny
	6	13 f 17/1 1776, Ny, Brevik - 28/4 1847, Ny	13 f 17/1 1776, Ny, Brevik - 28/4 1847, Ny	13 f 17/1 1776, Ny, Brevik - 28/4 1847, Ny	Silvia, Sara	1730, Eda - 16/12 1824, Ny, Brevik Västra
	Eriksdotter	Svensden, Erik	Svensden, Erik	Svensden, Erik		
	Elin	f 1786, Norge(NO)	f 1786, Norge(NO)	f 1786, Norge(NO)		
	f 5/11 1830	14	14			
	Haabol(NO)	Langeland, Thore Johannesdatter	Langeland, Johannes	Langeland, Johannes	Langeland, Christopher	
	d 13/11 1884	f 1799, Norge(NO)	f 1799, Norge(NO)	f 1799, Norge(NO)		
	Älgå, Gränsjön	7	15			
	14/12 2017					

Åke Ekstam

ÅKE EKSTAM
Halla, Vrena.

Född 31 mars 1873 i Rös, Stockholms län. Kantor och f. d. folkskollärare. Ordf. i pensionsnämnden, överförmyndare, Riksförsäkringsanstaltens ombud, föreståndare för föreläsningsskolan i Halla, revisor för kommunala och kyrkliga kassor, f. d. ordf. i kom.-stämman, kom.-nämnden och fattigvårdsstyrelsen.

Halla socken.

Bild ur Porträttgalleri från Södermanland 1934, sid. 422.

Jag håller på och skriver en bok om Åke Ekstam, som var verksam under lång tid i Värmland. Jag har följt honom från födelsen i Rö socken (nu Norrtälje kommun) 1873 till Halla socken i Sörmland, där han dog 1941, över Stockholm, Skedevi, Karlstad, Nedre Ullerud, Älvsbacka, Skinnskatteberg, Alsen och Fryksände. Han arbetade som folkskollärare, organist och kantor, men hade också många kommunala uppdrag i Halla. Efter en dramatisk uppväxt kom han till Karlstad 1891 som orgelbyggnadsarbetare tillsammans med familjen Risberg. Han började senare på seminariet där och var klar folkskollärare 1896. I Karlstad gjorde han också sin värnplikt och tog en organist- och kyrkosångarexamen för direktör Rendahl. Sin första tjänst får han i Nedre Ullerud socken, där han bor i Dejeffors. Efter två år flyttar han till Örtinästorp i Älvsbacka socken, där han är verksam i ett år. 1903 är Åke tillbaka i Värmland, nu i Fryksände. Det blev tio mycket turbulenta år och ständiga strider och rättsprocesser främst med kyrkoherde Johannes Spolène, som även uppmärksammades regelbundet i rikspressen. I Fryksände fick

Nr 223

Äntligen ska jag skicka in en antavla.

Det gäller min svärfars mor, Stina Johannesdotter från Tveta. Jag har sökt länge och mycket efter hennes farfars far, som var soldat i Tveta. Var kom han ifrån och vilka var hans föräldrar? I husförhörslängderna anges att han var född 1763 i Kila. Finns ingen Jan Larsson född 1763 varken i Kila eller Tveta, om inte prästerna glömt att anteckna. Däremot finns det tre st. födda 1764 i Kila. Två kunde uteslutas, men den tredje kanske, född i Rud i Kila. Efter ett par husförhör var familjen struken och ingen anteckning om vart de flyttat. Modern hade ett ovanligt namn, Rangela. Jag försökte leta i dödböckerna och det utmärkta Värmlands kyrkoboksregister (VKBR), men utan resultat. Ingen Rangela som avlidit, varken i Tveta eller Kila. Vart hade de flyttat? För mycket jobb att gå igenom alla socknar runt omkring. Har återvänt till problemet i många år. Så i höstas sökte jag i VKBR efter en födelsenotis och träffade på namnet Rangela och det var den familjen, som fått ett barn och bodde i Snåre i Tveta. Rangela avled samma år enligt husförhörslängden, men fanns inte i dödboken. Först när jag visste dödsdatum kunde jag hitta henne som: Lars Olofssons hustru i Snåre! Hon angavs alltså

inte ens med sitt eget namn och mycket svår att hitta.

Sonen Jan var dräng på några gårdar och blev, som jag tror, soldat Jan Dottman för Dottebol 1788. Vid mönstringen 1789 anges han vara 25 år, vilket skulle stämma med att han var född 1764. Födelseåret anges överallt i fortsättningen till 1763, utan datum. Jag har inte funnit när han blev antagen till soldat. Jag tycker att mycket stämmer och att det är rätt person. På gården i Rud bodde även Jans farföräldrar, så jag fick två generationer på en gång.

I Stinas antavla finns det även fler kvinnor, som vållat problem. Prästerna var ju ofta dåliga på att ange dem. Maria Persdotter anges född 1788 05 08, men finns inte i Tveta födelsebok. På något ställe har jag sett Åmål, som födelseort, men ej heller där, varken i staden eller landet och inte i Mo finns hon. Är det någon därute, som funnit henne skulle det vara mycket roligt, om ni hör av er.

Botilla Olsdotter har de angivit mycket olika åldrar på. Hon, liksom hennes bror är inte med i födelseboken. Hennes mor, som också hette Botilla angavs vara 55 år 1752 och 81 år 1758, medan sonen Jonas var 23 resp 33 och dottern Botilla 19 resp. 20. Modern angavs 1764 vara född 1676 i Mo socken. Det är inte lätt att få klarhet i rätta åldern på dem.

Britt Andersson

Säffle

britt_and@telia.com

Åke, som gift sig i Jämtland, flera oäkta barn (enligt uppgifter från nu levande släktingar till barnen) vilket ledde till nya rättsprocesser. 1913 flyttade Åke till Halla socken, där han var verksam fram till sin död. Även denna tid var fylld av konflikter om än inte i lika stor utsträckning.

Om du har information om Åke Ekstam är jag tacksam om du hör av dig till claes.carneck@gmail.com eller 073-654 36 02. Jag är speciellt intresserad av uppgifter om tiden i Karlstad, Nedre Ullerud och Älvsbacka.

Claes Carneck

Upprättad för Stina Andersson, f Johannesdotter 28/1-1868 i Tonerudstorp, Tveta (S)					Orter i (S) län om inte annat anges	
Antavla nr 223	Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V	
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63		
Andersson Johannes Bonde f 22/9 1826 Tveta, Rud d 20/3 1883 Tveta, Tonerudstorp g 26/9 1850 Tveta	Jansson Anders Bonde, backstugusittare f 23/5 1794 Tveta, Håverud d 21/2 1877 Tveta, Snåre g 26/12 1820, Tveta	Dotman Hälfman, Jan Larsson. Soldat f 7/9 1764, Kila, Rud d 8/6 1830, Tveta, Karud g 21/6 1789, Kila Nilsdotter, Annika (Anna) f 1768 d 30/7 1807, Tveta, Prästgården	Olofsson, Lars f 19/10 1734, Kila, Rud Jeansdotter, Rangela 1735 - 16/8 1774, Tveta, Snåre Andersson, Nils 24/10 1739, Kila, Backa - 4/3 1811, Kila Olsdotter, Anna 1740 - 9/12 1790, Kila, Fiskarberget	Svensson, Olof Ingeborg Olsdotter, Malin Bengtsson, Olof. Bonde Jonsdotter, Ingrid Annika Nilsson, Nils c 11/9 1700, Tveta, Tonerudstorp - 19/4 1751, Tveta Maria c 1703 - c 1760, Tveta, Karud Anna c 1693 - 15/11 1773, Tveta, Skärsmyr Danielsson, Johan Olofsdotter, Annika c 21/12 1704, Tveta, Grond - ..3 1745, Tveta Enarsson, Olof c 1684 - 14/8 1748, Tveta, Avelsåter Persdotter, Botilla c 1696, Mo(P) - 12/1 1772, Tveta, Avelsåter 		

Vårens program 2019

Arvika

Träffar: Biblioteket - Andra måndagen i månaden kl 17 – 19.

11 mars: Klädedräkt i gamla tider. Birgit Zetterberg

8 april: Barnmorskor och barnafödande under 100 år. Maj Larsson

13 maj: Diskussionskväll. Frågor m.m.

Forskarhjälp tredje tisdagen i månaden, kl 15-18 på biblioteket: 19/3, 16/4 och 21/5.

Grums

Program på Svealokalen (HSO), Sveaplan 2:

19 mars kl. 18: Sågverk i Grums. Olle Karlsson

16 april kl. 18: Lite tå hört.

Forskarhjälp på biblioteket: 7/3, 21/3, 4/4 kl. 15-18

Karlstad

Alla aktiviteter sker på Arkivcentrum, Almqvistsalen eller Edbergssalen. Programmen genomförs i samarbete med Arkivcentrums institutioner.

Måndag 4 mars kl.14. Släktforskarcafé – Snacktajm

Torsdag 21 mars kl. 18.30. Skriva en släktbok. Kerstin Lindwall

Måndag 8 april kl. 14. Vägen i kulturlandskapet – från hålvägar till motorvägar. Jan-Olof Montelius

Torsdag 25 april kl. 18.30. Varför jag blev släktforskare! Carin Nilsson, ung släktforskare.

Kristinehamn

Program våren 2019 på Huvudbiblioteket

Forskarhjälp i släktforskarrummet, kl.14-17. Andra tisdagen varje månad, 12/3, 9/4.

”Gruppforskning” för daglediga, hörsalen kl 14-17. 26/3, 30/4.

Onsdag 13 mars DNA-forskning. Lars Wahlmark

Fredag 5 april. Emigration med Anna-Lena Hultman

Tisdag 14 maj. Våravslutning för medlemmar, anmälan kl. 18. Tid och plats meddelas senare!

Kurser i släktforskning

Allmän grundkurs i släktforskning samt hur arkivera all information, kommer att anordnas under februari eller mars så snart tillräckligt många anmält intresse.

Anmälan till Gunnel Larsson, gunnel.larsson3@comhem.se

Säffle

Program på biblioteket om ej annat anges.

Måndag 25 mars kl. 19: De fria ämnernas kväll

Måndag 29 april kl. 19: Kommunarkivarie Tommy Staaff-Karlsson.

Måndag 27 maj kl. 19: Besök på Åmåls hembygdsmuseum

Sunne

Torsdag 7 mars kl. 18 på Frykensalen, Sunne bibliotek: Värmländska marknader. Kristin Mikalsen

Hagfors

Forskarhjälp på biblioteket kl 14-17: Torsdagarna 7/3, 21/3, 4/4 och 2/5.

Ändrade program meddelas på Värmlandsrötter, liksom på föreningens Facebook-sida.

Vår programverksamhet
genomförs i samarbete med

Folkuniversitetet